

NR 90/2014

CZY WARTO POZOSTAĆ W OFE?

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 14 stycznia 2014 roku

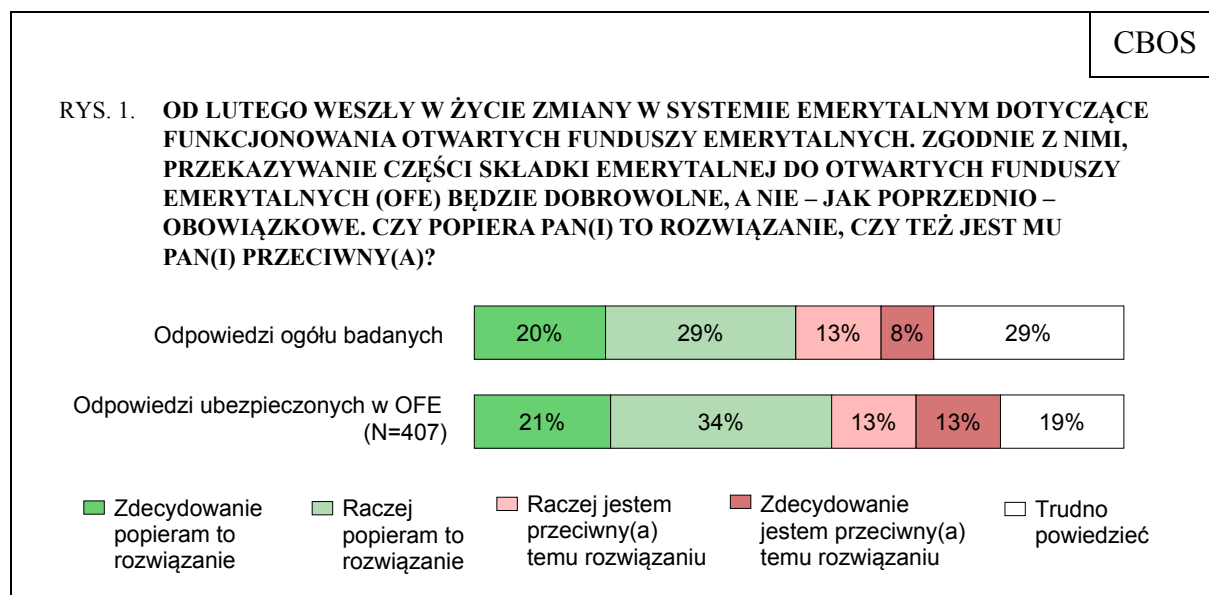

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Żurawia 4a, 00-503 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Do końca lipca br. członkowie OFE, którym zostało więcej niż 10 lat do osiągnięcia wieku emerytalnego, mogą podjąć decyzję, czy chcą przekazywać część składki emerytalnej (2,92% podstawy jej wymiaru) do OFE czy też nie – co oznacza, że będzie ona w całości trafiała do ZUS. Jak dotychczas zainteresowanie pozostaniem w OFE jest niewielkie: oświadczenie o dalszym przekazywaniu składek do funduszu złożyło około 250 tysięcy spośród 14 milionów członków OFE, którzy mogą skorzystać z tego rozwiązania.

WYBÓR MIĘDZY OFE A ZUS

Generalnie – jak wynika zarówno z ubiegłorocznych¹ i najnowszych badań CBOS² – Polacy popierają dobrowolność ubezpieczenia w OFE. W lipcu 2013 roku za umożliwieniem ubezpieczonemu wyboru, czy przekazywać całą składkę do ZUS czy też częściowo do ZUS, a częściowo do OFE, opowiedziało się 47% badanych, przeciw było 21%. Obecnie rozkład opinii jest niemal taki sam: dobrowolność ubezpieczenia w OFE popiera 49% ogółu ankietowanych, przeciw jest 21%. Wśród członków OFE za pozostawieniem ubezpieczonym decyzji w tej sprawie jest 55%, przeciw – 26%.

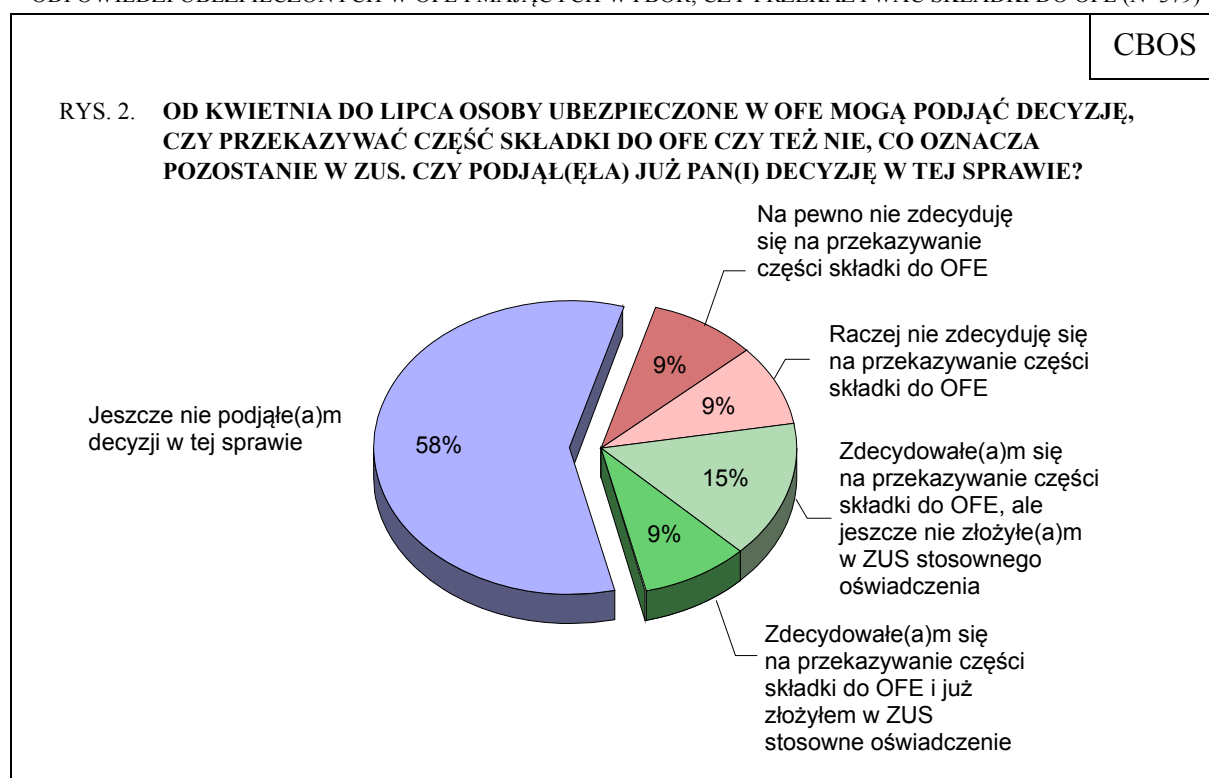

¹ Por. kom. CBOS „Reakcje na planowane zmiany dotyczące funkcjonowania OFE”, lipiec 2013 (oprac. B. Roguska).

² Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (289) przeprowadzono metodą wywiadów bezpośrednich (face-to-face) wspomaganym komputerowo (CAPI) w dniach 5–11 czerwca 2014 roku na liczącej 1044 osoby reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

Przed wejściem w życie zmian w systemie emerytalnym dotyczących funkcjonowania OFE, mniej więcej połowa badanych członków funduszy emerytalnych skłonna była kontynuować przekazywanie części składek do OFE³. Obecnie ubezpieczeni w OFE wydają się mniej przekonani do tej decyzji. Ogółem mniej niż co czwarta osoba, która ze względu na wiek ma możliwość wyboru (24%), deklaruje, że zdecydowała się na przekazywanie części składki do OFE. Więcej niż co szósty ankietowany (18%) rezygnuje z dalszego odprowadzania składek do OFE. Większość osób ubezpieczonych w OFE i mających możliwość wyboru (58%) nie podjęła jeszcze decyzji w tej sprawie.

ODPOWIEDZI UBEZPIECZONYCH W OFE I MAJĄCYCH WYBÓR, CZY PRZEKAZYWAĆ SKŁADKI DO OFE (N=379)

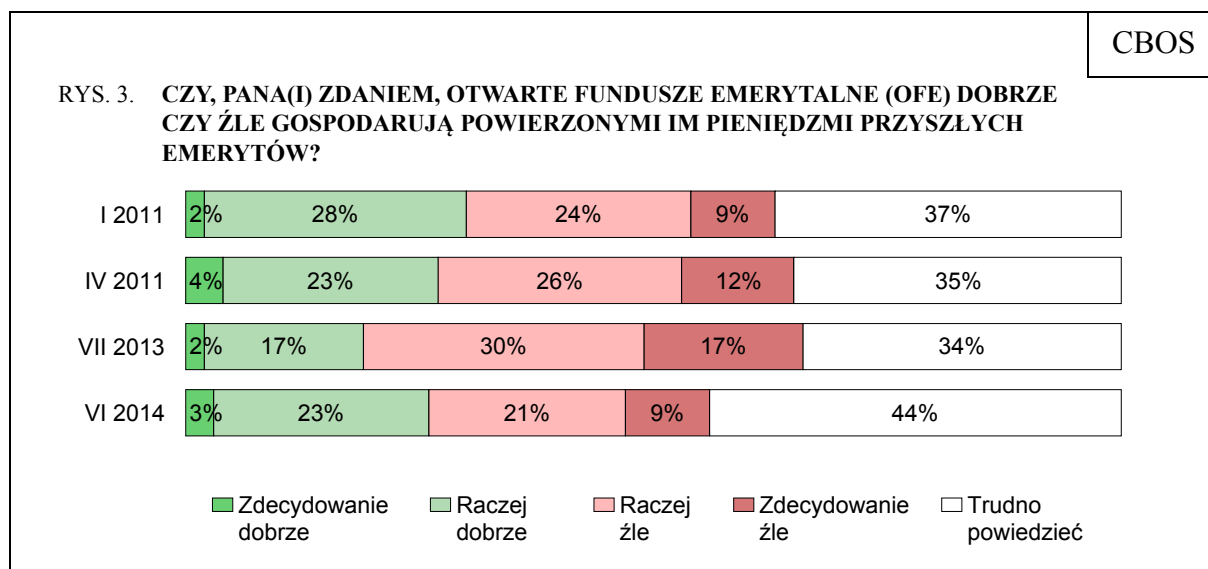

PRZESŁANKI WYBORU OFE I ZUS

Niekorzystny klimat wokół OFE przyczynił się do obniżenia ich wiarygodności w ostatnich latach. Od stycznia 2011 roku do lipca 2013 odsetek osób przekonanych, że OFE dobrze gospodarują powierzonymi im pieniędzmi przyszłych emerytów, zmniejszył się z 30% do 19%, zaś odsetek źle oceniających ich pracę zwiększył się z 33% do 47%. Obecnie opinie

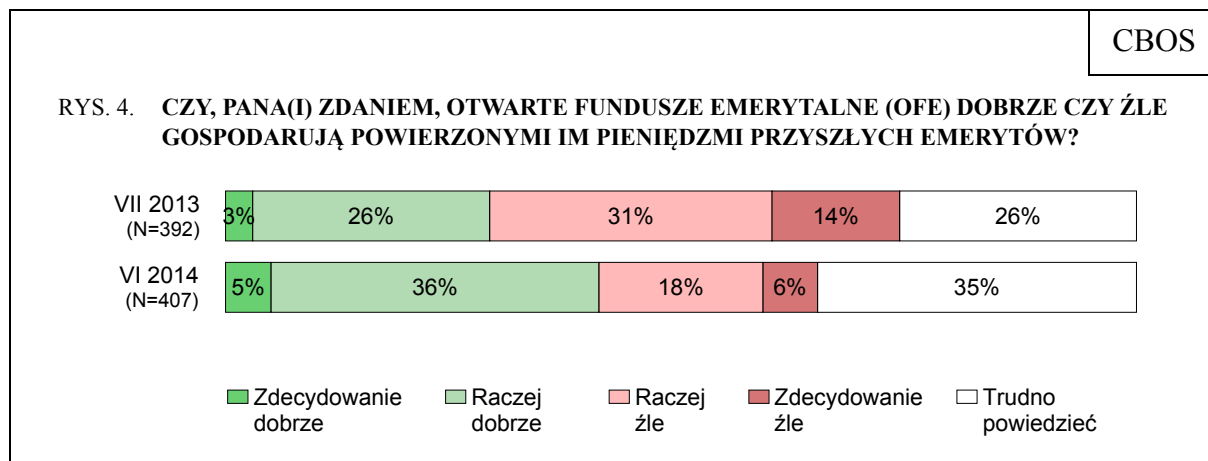
³ Por. kom. CBOS „Opinie o projektowanych zmianach w funkcjonowaniu OFE”, grudzień 2013 (oprac. B. Roguska).

o funkcjonowaniu OFE poprawiły się, choć nadal częściej są one negatywne (30%) niż pozytywne (26%). Przybyło jednak równocześnie osób, które nie potrafią ocenić ich pracy. Jest to zrozumiałe o tyle, że po wejściu w życie zmian w systemie emerytalnym dyskusje na temat działalności OFE i ich roli przycichły, one same zaś nie mogą reklamować swoich usług.

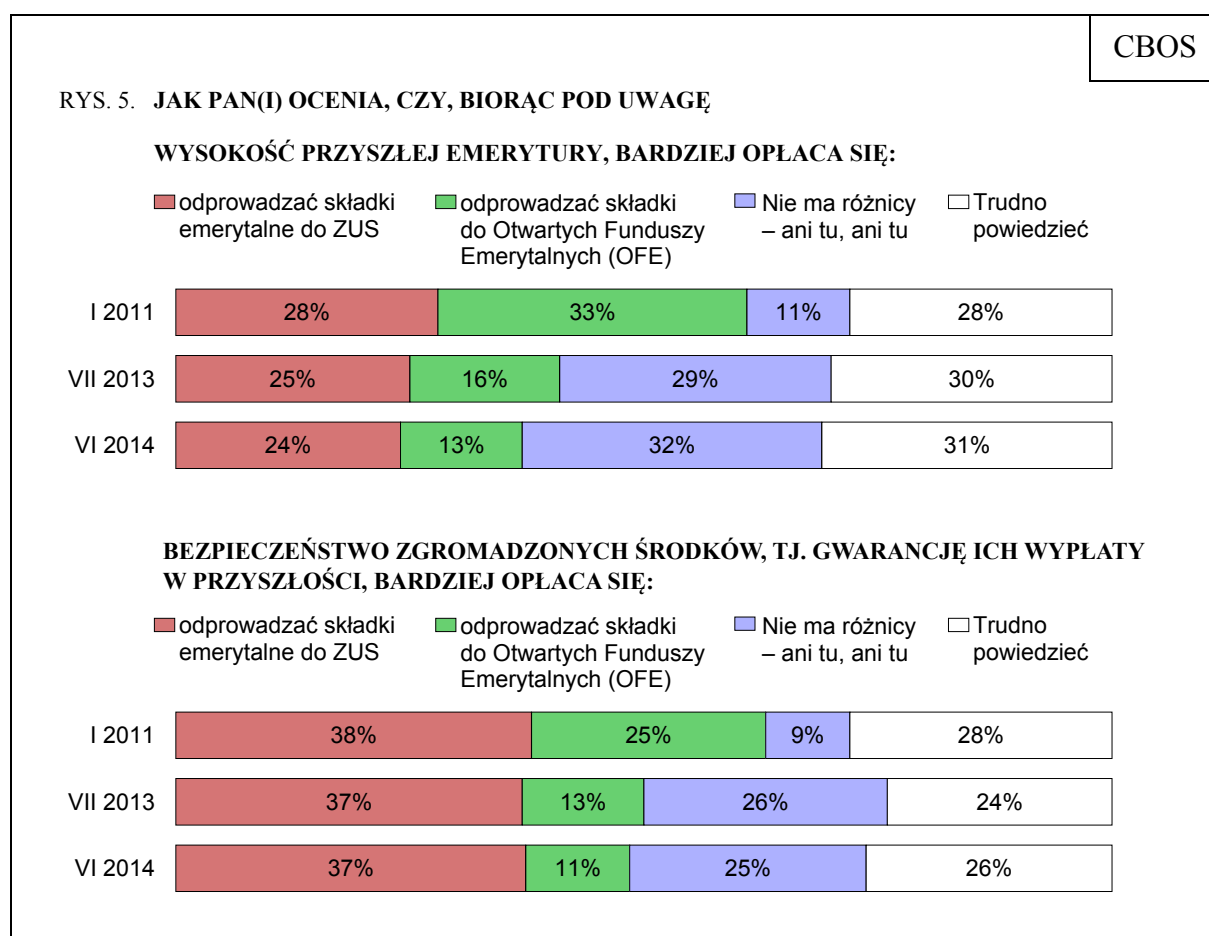
Ubezpieczeni w otwartych funduszach emerytalnych oceniają ich działalność zdecydowanie lepiej niż ogół badanych. Co więcej, w ciągu ostatniego roku opinie członków OFE o ich funkcjonowaniu wyraźnie się poprawiły. Przed wszystkim ubyło ocen krytycznych, w mniejszym zaś stopniu przybyło opinii pozytywnych. Obecnie ponad dwie piąte członków Otwartych Funduszy Emerytalnych (41%) uważa, że dobrze gospodarują one pieniędzmi przyszłych emerytów. Przeciwnego zdania jest mniej niż co czwarty z nich (24%).

ODPOWIEDZI UBEZPIECZONYCH W OFE

Z wcześniejszych badań CBOS wynika, że dla społecznej oceny funkcjonowania systemu emerytalnego najważniejsze są pewność wypłaty emerytur i odpowiednia wysokość świadczeń emerytalnych⁴. Oczekiwania dotyczące bezpieczeństwa i wysokości przyszłej emerytury stanowią tym samym – co potwierdzają analizy – istotne kryteria wyboru między OFE i ZUS.

W ocenie ogółu badanych, zarówno jeśli chodzi o gwarancję wypłaty emerytury w przyszłości, jak i o wysokość przyszłego świadczenia, bardziej opłaca się odprowadzać składki emerytalne do ZUS niż do OFE. Opinie w tej kwestii niewiele się zmieniły w ciągu ostatnich dwóch lat.

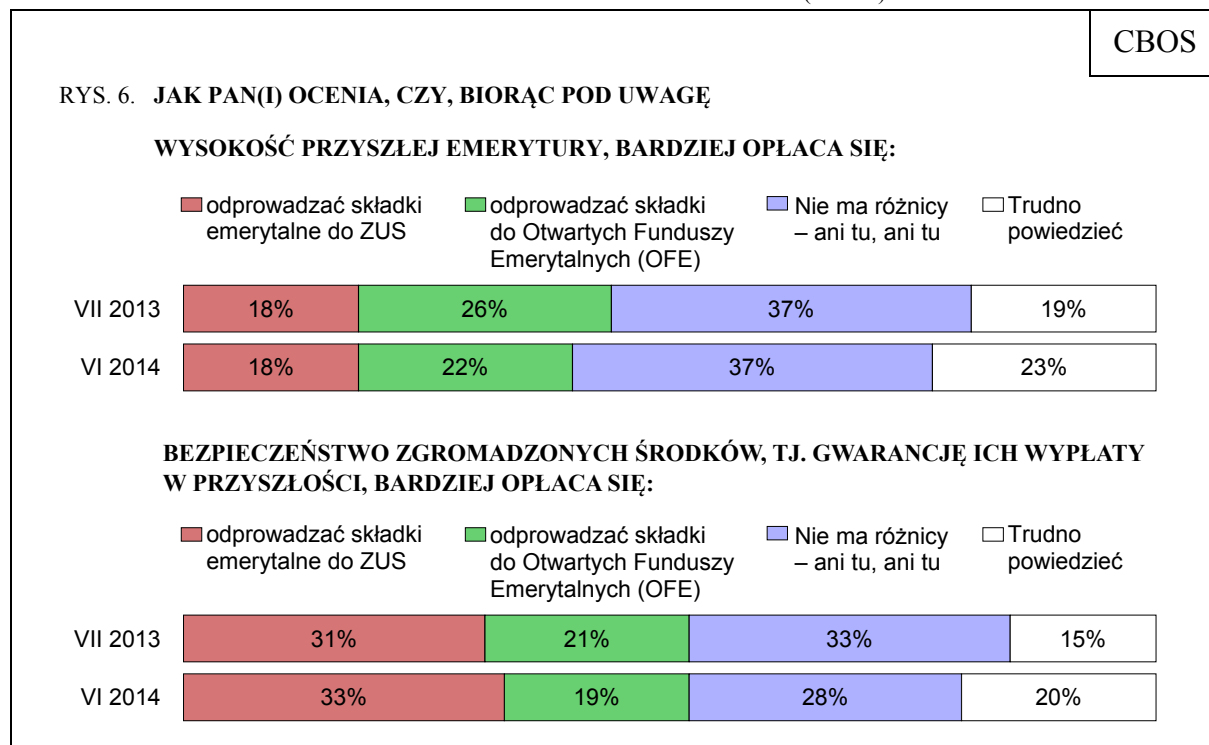

Opinie ubezpieczonych w II filarze różnią się od ocen ogółu dorosłych Polaków. W obu wymiarach oceniają oni OFE nieco lepiej niż ogół badanych. O ile jednak, biorąc pod uwagę wysokość przyszłej emerytury, minimalnie częściej wskazują na przewagę OFE, o tyle jeśli chodzi o bezpieczeństwo zgromadzonych środków, mają większe zaufanie do ZUS.

⁴ Por. przypis 1.

Znaczna część ubezpieczonych w II filarze, biorąc pod uwagę zarówno wysokość przyszłej emerytury, jak i gwarancję jej wypłaty w przyszłości, nie dostrzega różnicy między OFE a ZUS.

ODPOWIEDZI UBEZPIECZONYCH W OFE (N=407)

Decyzje ubezpieczonych w II filarze dotyczące dalszego odprowadzania składek do OFE zależą od ich oceny wiarygodności Otwartych Funduszy Emerytalnych oraz ZUS. Osoby, które zadeklarowały, że będą kontynuować przekazywanie składek do OFE, zdecydowanie lepiej oceniają ich funkcjonowanie niż działalność ZUS.

Tabela 1. Odpowiedzi ubezpieczonych w OFE i mających wybór, czy przekazywać składki do OFE (N=379)

Deklaracje dotyczące wyboru OFE lub ZUS	Jak Pan(i) ocenia, czy, biorąc pod uwagę wysokość przyszłej emerytury, bardziej opłaca się:			
	odprowadzać składki do ZUS	odprowadzać składki do (OFE)	Nie ma różnicy	Trudno powiedzieć
	w procentach			
OFE	12	49	27	11
ZUS	45	9	35	11
Jeszcze nie podjął(a)m decyzji w tej sprawie	12	15	44	29

Tabela 2. Odpowiedzi ubezpieczonych w OFE i mających wybór, czy przekazywać składki do OFE (N=379)

Deklaracje dotyczące wyboru OFE lub ZUS	Jak Pan(i) ocenia, czy, biorąc pod uwagę bezpieczeństwo zgromadzonych środków, tj. gwarancje ich wypłaty w przyszłości, bardziej opłaca się:			
	odprowadzać składki do ZUS	odprowadzać składki do (OFE)	Nie ma różnicy	Trudno powiedzieć
	w procentach			
OFE	26	43	19	12
ZUS	62	11	18	9
Jeszcze nie podjął(a)m decyzji w tej sprawie	27	13	34	26

Wbrew wcześniejszym zapowiedziom ubezpieczonych w II filarze, z których wynikało, że mniej więcej połowa z nich jest zainteresowana dalszym odprowadzaniem składek do OFE, obecnie tylko blisko co czwarta osoba mająca wybór deklaruje, że chce oszczędzać w Otwartym Funduszu Emerytalnym. Większość osób ubezpieczonych w OFE i mających możliwość wyboru nie podjęła jeszcze decyzji w tej sprawie. Wprawdzie członkowie OFE raczej dobrze oceniają sposób gospodarowania przez nie pieniędzmi przyszłych emerytów, jednak nie są przekonani, że odprowadzanie składek do OFE zapewni im dodatkowe korzyści.

Opracowała
Beata ROGUSKA

A N E K S

Tabela 1

		Od lutego weszły w życie zmiany w systemie emerytalnym dotyczące funkcjonowania Otwartych Funduszy Emerytalnych. Zgodnie z nimi, przekazywanie części składki emerytalnej do Otwartych Funduszy Emerytalnych (OFE) będzie dobrowolne, a nie – jak poprzednio – obowiązkowe. Czy popiera Pan(i) to rozwiązanie, czy też jest mu Pan(i) przeciwny(a)?			Liczba osób
		Popieram to rozwiązanie	Jestem przeciwny(a) temu rozwiązaniu	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		49	21	29	1034
Płeć	Mężczyźni	52	23	26	494
	Kobiety	48	20	33	540
Wiek	18–24 lata	60	11	29	122
	25–34	53	25	22	206
	35–44	50	25	25	179
	45–54	58	22	20	165
	55–64	48	23	29	181
	65 lat i więcej	32	18	50	180
Miejsce zamieszkania	Wieś	45	18	36	399
	Miasto do 19 999	52	20	28	161
	20 000 – 99 999	47	25	28	190
	100 000 – 499 999	55	21	24	186
	500 000 i więcej mieszk.	57	28	15	99
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	38	17	45	225
	Zasadnicze zawodowe	50	18	32	255
	Średnie	54	21	25	344
	Wyższe	53	30	17	210
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	51	32	17	85
	Średni personel, technicy	64	31	4	54
	Pracownicy adm.-biurowi	58	29	13	76
	Pracownicy usług	62	13	25	61
	Robotnicy wykwalifikowani	48	23	29	111
	Robotnicy niewykwalifik.	53	19	28	42
	Rolnicy	52	9	39	40
	Pracujący na własny rach.	52	24	25	52
	Bezrobotni	53	20	26	95
	Emeryci	34	22	44	219
	Renciści	43	19	38	65
	Uczniowie i studenci	59	10	31	86
	Gospodynie domowe i inni	50	17	32	49
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	57	25	18	147
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	49	28	22	89
	sekt. pryw. poza rolnict.	56	23	21	242
	prywatnym gosp. rolnym	45	12	42	41
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	51	17	32	119
	501–750	49	23	28	105
	751–1000	50	22	28	145
	1001–1500	54	23	23	173
	Powyżej 1500 zł	52	25	23	219
Ocena własnych war. mater.	Złe	48	17	35	116
	Średnie	45	21	34	466
	Dobre	54	23	23	452
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	40	16	44	44
	Raz w tygodniu	44	23	33	479
	1–2 razy w miesiącu	53	22	26	172
	Kilka razy w roku	59	21	20	210
	W ogóle nie uczestniczy	53	18	29	129
Poglądy polityczne	Lewica	54	27	19	154
	Centrum	54	22	24	364
	Prawica	47	24	29	304
	Trudno powiedzieć	42	12	45	212

Tabela 2

		Czy, Pana(i) zdaniem, otwarte fundusze emerytalne (OFE) dobrze czy źle gospodarują powierzonymi im pieniędzmi przyszłych emerytów?			Liczba osób
		Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		26	30	44	1037
Płeć	Mężczyźni	28	32	41	496
	Kobiety	25	28	47	541
Wiek	18–24 lata	30	24	45	122
	25–34	42	19	39	209
	35–44	29	29	43	179
	45–54	29	30	41	168
	55–64	18	44	38	181
	65 lat i więcej	8	33	58	178
Miejsce zamieszkania	Wieś	22	26	52	398
	Miasto do 19 999	26	30	44	161
	20 000 – 99 999	31	31	38	191
	100 000 – 499 999	25	37	38	186
	500 000 i więcej mieszk.	37	31	33	100
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	18	27	55	224
	Zasadnicze zawodowe	21	30	49	257
	Średnie	28	33	39	346
	Wyższe	39	28	33	209
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	41	25	34	85
	Średni personel, technicy	46	27	27	54
	Pracownicy adm.-biurowi	39	31	30	76
	Pracownicy usług	23	28	49	61
	Robotnicy wykwalifikowani	23	32	44	114
	Robotnicy niewykwalifik.	46	24	30	43
	Rolnicy	24	30	46	40
	Pracujący na własny rach.	31	28	40	52
	Bezrobotni	35	18	47	97
	Emeryci	10	36	54	218
	Renciści	14	42	43	64
	Uczniowie i studenci	25	26	48	86
	Gospodynie domowe i inni	22	30	48	48
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	31	30	40	148
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	38	25	37	90
	sekt. pryw. poza rolnict.	34	29	36	244
	prywatnym gosp. rolnym	22	31	46	41
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	29	27	44	119
	501–750	27	30	43	106
	751–1000	25	27	47	146
	1001–1500	26	36	38	173
	Powyżej 1500 zł	28	33	39	222
Ocena własnych war. mater.	Źłe	22	24	54	116
	Średnie	22	32	46	467
	Dobre	32	29	39	453
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	17	36	47	44
	Raz w tygodniu	24	30	46	482
	1–2 razy w miesiącu	30	27	43	170
	Kilka razy w roku	32	30	38	211
	W ogóle nie uczestniczy	24	29	47	131
Poglądy polityczne	Lewica	30	36	34	155
	Centrum	28	29	43	365
	Prawica	26	35	40	304
	Trudno powiedzieć	21	20	58	213

Tabela 3

		Jak Pan(i) ocenia, czy, biorąc pod uwagę wysokość przyszłej emerytury, bardziej opłaca się:				Liczba osób
		odprowadzać składki emerytalne do ZUS	odprowadzać składki do otwartych funduszy emerytalnych (OFE)	Nie ma różnicy	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		24	13	32	31	1037
Płeć	Mężczyźni	29	12	33	26	494
	Kobiety	19	13	32	36	543
Wiek	18–24 lata	11	10	40	39	120
	25–34	14	22	41	23	209
	35–44	16	20	37	27	178
	45–54	28	14	33	25	168
	55–64	34	5	27	34	183
	65 lat i więcej	38	2	19	41	179
Miejsce zamieszkania	Wieś	24	8	31	37	398
	Miasto do 19 999	30	13	23	34	162
	20 000 – 99 999	23	15	32	30	190
	100 000 – 499 999	24	15	43	18	186
	500 000 i więcej mieszk.	12	21	38	28	100
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	28	3	28	41	225
	Zasadnicze zawodowe	33	10	29	28	258
	Średnie	20	14	33	33	345
	Wyższe	14	22	43	21	209
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	15	24	41	21	85
	Średni personel, technicy	15	19	39	27	53
	Pracownicy adm.-biurowi	9	19	42	30	76
	Pracownicy usług	22	11	29	38	61
	Robotnicy wykwalifikowani	31	8	38	23	114
	Robotnicy niewykwalifik.	36	13	31	20	42
	Rolnicy	10	14	32	44	40
	Pracujący na własny rach.	26	21	32	21	52
	Bezrobotni	21	22	34	23	97
	Emeryci	38	2	22	38	219
	Renciści	25	7	31	36	65
	Uczniowie i studenci	9	10	39	42	84
	Gospodynie domowe i inni	25	16	30	29	49
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	25	10	36	28	148
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	15	16	34	36	89
	sekt. pryw. poza rolnict.	21	18	41	21	244
	prywatnym gosp. rolnym	7	15	37	41	41
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	32	9	32	27	118
	501–750	28	13	35	25	106
	751–1000	21	8	38	33	146
	1001–1500	27	17	30	26	171
	Powyżej 1500 zł	26	14	33	27	222
Ocena własnych war. mater.	Złe	25	11	28	36	117
	Średnie	27	9	31	33	469
	Dobre	20	17	36	27	450
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	35	11	23	30	44
	Raz w tygodniu	27	10	30	34	482
	1–2 razy w miesiącu	25	15	33	27	170
	Kilka razy w roku	14	17	37	32	210
	W ogóle nie uczestniczy	23	11	40	26	131
Poglądy polityczne	Lewica	24	12	35	29	156
	Centrum	25	14	37	24	366
	Prawica	27	15	29	29	303
	Trudno powiedzieć	16	8	28	48	212

Tabela 4

		Jak Pan(i) ocenia, czy, biorąc pod uwagę bezpieczeństwo zgromadzonych środków, tj. gwarancję ich wypłat w przyszłości, bardziej opłaca się:				Liczba osób
		odprowadzać składki emerytalne do ZUS	odprowadzać składki do otwartych funduszy emerytalnych (OFE)	Nie ma różnicy	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		37	11	25	26	1034
Płeć	Mężczyźni	41	11	26	22	492
	Kobiety	33	12	24	32	542
Wiek	18–24 lata	16	16	35	34	118
	25–34	27	20	31	22	209
	35–44	33	15	29	23	179
	45–54	42	11	23	24	168
	55–64	50	5	20	26	182
	65 lat i więcej	48	2	14	36	179
Miejsce zamieszkania	Wieś	39	7	22	33	397
	Miasto do 19 999	36	12	21	31	161
	20 000 – 99 999	41	15	18	26	191
	100 000 – 499 999	38	13	33	16	185
	500 000 i więcej mieszk.	20	19	42	20	100
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	36	4	23	37	224
	Zasadnicze zawodowe	45	6	22	26	256
	Średnie	36	12	26	27	344
	Wyższe	29	23	30	18	210
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	30	18	34	18	85
	Średni personel, technicy	29	14	36	21	53
	Pracownicy adm.-biurowi	23	27	27	23	76
	Pracownicy usług	38	13	17	32	61
	Robotnicy wykwalifikowani	45	9	24	21	114
	Robotnicy niewykwalifik.	47	10	28	14	43
	Rolnicy	23	7	27	43	40
	Pracujący na własny rach.	40	18	30	12	52
	Bezrobotni	37	16	28	19	97
	Emeryci	48	2	13	36	218
	Renciści	45	1	21	33	64
	Uczniowie i studenci	11	15	34	40	83
Pracuje w:	Gospodynie domowe i inni	34	13	29	24	49
	inst. państw., publicznej	39	10	30	22	148
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	32	19	23	26	89
	sekt. pryw. poza rolnict.	35	17	30	19	244
	prywatnym gosp. rolnym	22	8	31	40	41
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	44	8	28	20	118
	501–750	42	9	25	24	106
	751–1000	35	8	26	31	146
	1001–1500	43	16	22	19	173
	Powyżej 1500 zł	39	11	28	22	222
Ocena własnych war. mater.	Złe	32	9	32	27	117
	Średnie	42	8	22	29	469
	Dobre	33	16	26	25	447
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	45	13	13	30	43
	Raz w tygodniu	41	9	20	30	483
	1–2 razy w miesiącu	38	14	28	20	169
	Kilka razy w roku	28	15	30	27	209
	W ogóle nie uczestniczy	33	8	35	25	131
Poglądy polityczne	Lewica	41	11	27	21	155
	Centrum	37	10	29	24	366
	Prawica	41	15	22	22	300
	Trudno powiedzieć	27	8	21	43	212